

DISCURS JUANJO ORTEGA, PRESIDENT DE PUNT DE REFERÈNCIA

**Acte de lliurament del Premi Solidaritat
[11 de juny de 2018, Parlament de Catalunya]**

Molt Honorable Sr Roger Torrent, President del Parlament de Catalunya, membres de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, càrrecs electes i responsables públics, joves, companyes i companys de viatge a Punt de Referència, Sra Ana Isabel Bernal, felicitades por la merecida Mención por tu labor en favor de los derechos humanos y denunciando el machismo desde un periodismo honesto y crítico, tan necesario en nuestros días.

Avui ens faltaran les paraules i no sé si sabrem dir-ne les adequades. Rebre aquest premi ho considerem més com un repte que com un reconeixement. A Punt de Referència els reptes no ens atemoreixen ni ens paralitzen, ben al contrari! fa 20 anys que avancem afrontant els reptes que el context social i la pròpia entitat ens posem dia rere dia! Però no amaguem que aquest ens fa respecte. El Premi es diu Solidaritat; poca broma! L'honor és immens i, si això no fos prou, l'espai solemne on ens trobem imposa ració doble de responsabilitat, ja no tan sols vers els joves a qui dediquem tots els nostres esforços, sinó vers tot un país. Caldrà que ens seguim esmerçant cada dia per fer de Punt de Referència mereixedora d'aquest guardó!

M'agradaria parlar-vos del jovent a qui acompanyem i també de les persones voluntàries. Tots ells són l'ànima i la raó de ser de Punt de Referència. I vull fer-ho acompanyat de la Fàtima, del Max i de la Marga.

Tot comença el dia que t'acomia des de la teva família amb una simple mirada i amb un nou projecte de vida per endavant. Ningú sap de la teva marxa, però no els sorprèn. T'uneixes a uns desconeguts en els quals, per necessitat, hauràs de confiar. Camines sense conèixer el camí. Fuges d'una pobresa que t'atrapa per cercar una prosperitat incerta. Creues deserts,

fuges de màfies, escapes de la violència humana i de la duresa de natures extremes. T'embarques sense saber nedar. Viatges a cegues, sobrevius i segueixes endavant.

Arribar ja és un triomf. Però també és, tan sols, un altre inici. Descobreixes una cultura que ignoraves, més imaginada que realment coneguda. Havies construït en la teva ment un món ideal, basat en realitats televisius, retransmissions de partits de futbol, pel·lícules americanes i relats d'amics que es construeixen amb més ficció que autenticitat; amb més somnis que fets viscuts.

Un altre idioma. Un no, dos! Altres regles. Deixes de ser un jove en edat de treballar i amb aptituds per treballar al camp o pel que sigui, per ser un ningú. Ja no tens res a aportar. Ets invisible, menor d'edat i no pots obtenir el permís de treball.

Amb sort, ingresses en un centre, assumeixes normes que no entens. Aprens dues llengües de cop i et retrobes amb l'escola. Educadores, mestres, treballadores socials ... Enyores l'abraçada del teu pare, la carícia de la teva mare i el riure dels teus germans. I també enyores la família extensa: cosins, tiets, avis, amb qui fèieu una pinya. I sumes nous companys carregats també amb les seves pesadíssimes motxilles de vida. I segueixes somiant en el teu projecte de vida i lluitant contracorrent per fer realitat un futur improbable.

Fas 18 anys i toca marxar de nou. Sortir del centre-no-llar. Deixar la que era la teva no-família. T'acomia des dels teus educadors no-pares i dels teus companys no-germans. De cop, ets major d'edat. Canvien les regles. Tot s'accelera. Espaviles. Et cal espavilar. Has de ser un adult emancipat. Repts algunes ajudes de l'administració, amb data de caducitat. Segueixes lluitant. Ja no viatges en pastera ni t'envolta un mar amenaçant. Però no hi ha menys riscos que els que hi havia aleshores. Acabar malvivint al carrer és fàcil. Esforç i perseverància, esforç i perseverància. No hi ha més. I seguir lluitant. Però arriba un dia que, de cop, no estàs sòl. Et presenten algú. No és com tu i et vol comprendre. I ho fa gratuïtament. Sense cobrar un sou i sense demanar res a canvi. Ho fa, per solidaritat.

Aquesta podria ser la història de qualsevol jove participant en els programes de Punt de Referència, si bé també n'hi ha molts d'altres que han nascut aquí mateix i no els ha calgut migrar. D'històries n'hi tantes com de joves, totes diferents, perquè cada jove és un món. I cal tractar-los com a mons independents, substituïnt etiquetes genèriques i impersonals per vivències úniques. Tenen noms i cognoms. Comparteixen el fet de ser joves sense referents familiars, però per motius molt diversos: joves nascuts aquí però dins de famílies trencades per mil i una raons, menors migrants no acompanyats que fugen de situacions

de violència extrema o de la pobresa i que, simplement, volen exercir el seu dret a migrar, com ho fan tants altres joves per motius d'estudis o cercant millors oportunitats laborals. Un dret, el de la migració, reconegut internacionalment i que sovint ens recorden des de SOS Racisme: articles 13.2, de la Declaració Universal dels Drets Humans; 12, del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics; 22, de la Convenció Americana sobre Drets Humans; 4, del Conveni Europeu de Drets Humans; 15 de la Declaració de Drets Humans de l'Associació d'Estats del Sud est Asiàtic y 21 de la Carta Àrab de Drets Humans, entre d'altres.

Si migrar és un dret humà, no entenem un humanisme que no s'obligui en l'acollida dels que migren en condicions precàries.

Sovint diem que el jovent extutelat és víctima per partida doble i certament ho és: pel trauma que ha viscut durant la infantesa i, més tard, en complir la majoria d'edat i deixar els sistemes públics de protecció. Són víctimes, però no els fem cap favor si tan sols els victimitzem. Per respecte, per dignitat i per justícia, el que necessiten i el que reclamen, sovint en silenci i d'altres vegades rebel·lant-se contra els sistema, és que els reconeixem les capacitats que també ells i elles tenen i els apoderem per potenciar-les i sumar-ne de noves; això exigeix destinar-hi recursos per part de les institucions públiques i la implicació social per part de la comunitat.

A Punt de Referència mirem d'intervenir amb les administracions i amb la comunitat.

Apoderar el jovent ex-tutelat exigeix invertir en ell i fer-ho amb ell. Els i les joves han de ser protagonistes del seu camí i de les seves decisions. Per això, emplacem a les administracions a escoltar-los i a gestionar de la manera més eficient possible els recursos disponibles, cercant la qualitat en la intervenció més que la quantitat. Permeteu-me aprofitar l'ocasió per emplaçar al President del Parlament i als responsables polítics i tècnics presents, a tenir presents els joves ex-tutelats en les seves agendes, més enllà dels 21 anys d'edat. Dels fills no ens desentenem quan compleixen els 18 anys. El carnet jove l'allarguem fins els 30 anys. Per què els i les joves ex-tutelats només reben suport fins els 21? Com a societat hem d'oferir-los oportunitats suficients perquè es confonguin amb la resta de joves. Fer justícia és això, donar a cadascú el que cadascú realment necessita.

A Punt de Referència també actuem amb la comunitat, que és part essencial del nostre model d'intervenció. Els i les joves ex-tutelats són també els nostres veïns i veïnes i la comunitat els ha d'acollir amb generositat. La persona referent, protagonista d'una part dels nostres programes, és la persona voluntària que s'ofereix, en una relació de confiança,

per compartir camins, per lluitar plegats, per celebrar junts els èxits i també per refer-se junts dels fracassos. Avui celebrem aquesta solidaritat i celebrem rebre el premi que du aquest nom, per part de l'Institut de Drets Humans.

La Solidaritat és un dret i alhora un deure. Un dret per al receptor i un deure ètic per a qui té capacitat per exercir-la. Rebre un premi per complir el que considerem una obligació se'ns fa estrany. Premies actituds extraordinàries, però no el que hauria de ser ordinari, com ho és tenir cura dels nostres joves veïns. Però agraïm enormement rebre aquest reconeixement, en nom del voluntariat i del jovent de Punt. I confiem que ens servirà per trobar noves complicitats que, solidàriament, ens ajudin a seguir tirant endavant tots els nostres projectes.

Deixeu-me acabar aquest parlament traslladant la nostra Solidaritat a una persona que al llarg de tota la seva carrera professional, com a mestra, com a sindicalista i com a política, ha treballat per millorar les condicions de vida de la gent i en especial de la que pateix vulnerabilitat. Una persona que un dia ens va rebre al seu despatx de la Conselleria ignorant els protocols, fent-nos sentir que érem a casa nostra i comproment-se en fer seva la nostra causa. Es diu Dolors Bassa i avui està injustament empresonada.

Moltes gràcies!